

Î N C H E I E R E

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând conflictul negativ de competență dintre Curtea de Apel Chișinău și
Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Ion Dron împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire
la anularea actelor administrative,

c o n s t a t ă :

La data de 08 februarie 2022 Ion Dron a depus la Curtea de Apel Chișinău cerere
de chemare în judecată împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în
Energetică (în continuare ANRE) cu privire la anularea actelor administrative, prin care
a solicitat anularea hotărârii ANRE nr. 40 din 28 ianuarie 2022, hotărârii ANRE nr. 32
din 28 ianuarie 2022 și a hotărârii ANRE nr. 33 din 28 ianuarie 2022 (f.d.1-7).

La data de 17 februarie 2022 ANRE a depus o cerere privind strămutarea acțiunii
în contencios administrativ de la Curtea de Apel Chișinău la Judecătoria Chișinău,
sediul Râșcani (f.d.32-35).

Prin încheierea din 18 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a declinat
competența Curții de Apel Chișinău de la examinare în primă instanță a acțiunii și s-a
strămutat, după competență, acțiunea înaintată de Ion Dron împotriva ANRE cu privire
la anularea actului administrativ, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d.40-44).

Prin încheierea din 25 februarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a
fost suspendată examinarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Ion Dron împotriva ANRE cu privire la anularea actului
administrativ și s-a transmis dosarul la cererea de chemare în judecată depusă de Ion
Dron împotriva ANRE cu privire la anularea actului administrativ pentru soluționarea
conflictului negativ de competență la Curtea Supremă de Justiție (f.d.54-57).

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în
contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție consideră că competență să judece prezenta cauză de
contencios administrativ este Curtea de Apel Chișinău, unde urmează a fi remisă.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate art. 200 alin. (3) și (4) din Codul administrativ, conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Din cererea de chemare în judecată rezultă că, reclamantul Ion Dron a depus cerere de chemare în judecată împotriva ANRE cu privire la anularea actelor administrative, prin care a solicitat anularea hotărârii nr. 40 din 28 ianuarie 2022 a ANRE, hotărârii nr. 32 din 28 ianuarie 2022 a ANRE și a hotărârii nr. 33 din 28 ianuarie 2022 a ANRE (f.d.1-7).

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Iar, conform art. 8 din Codul administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

În conformitate cu art. 12 din Codul administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat, sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

Iar, conform prevederilor art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alineatele (2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

Alineatul (2) al art. 191 din Codul administrativ indică, că curțile de apel soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva actelor administrative normative, care nu se supun controlului de constituționalitate.

O acțiune în contencios administrativ în corespundere cu art. 206 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ, poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că actul administrativ, ca orice act juridic, reprezintă o manifestare de voință făcută în scopul de a produce efecte juridice. Astfel, actul administrativ reprezintă forma juridică principală a activității autorităților administrației publice.

În ceea ce privește actul administrativ normativ, acesta cuprinde reguli generale de conduită, impersonale și de aplicabilitate repetată, în vederea aplicării la un număr nedeterminat de subiecți. Actul administrativ cu caracter normativ prezintă trăsături asemănătoare oricărui alt act administrativ, având însă anumite particularități.

Actul administrativ normativ reprezintă o manifestare unilaterală de voință și este emis în temeiul și pentru realizarea puterii publice, fiind obligatoriu. Or, caracterul obligatoriu al actului administrativ este o consecință a prezumției de legalitate ce funcționează în favoarea unui asemenea act.

Subsecvent, actul administrativ normativ conține reguli generale cu aplicabilitate repetată și produce efecte „erga omnes”. Astfel, actul normativ conține reglementări de principiu, care se adresează unor persoane nedeterminate, adică are o aplicabilitate generală. Oricât de restrâns ar fi obiectul de reglementare a actelor administrative normative, acestea își păstrează caracterul normativ atâta timp cât subiecții nu sunt individual determinați. Așadar, actele administrative normative conțin reglementări cu caracter general, impersonal, care produc efecte erga omnes, asemenea legilor.

Caracterul normativ al unui act administrativ derivă din întrunirea cumulativă a următoarelor condiții: este un act juridic subordonat legii, este un act aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, este un act care nu se supune controlului constituționalității, stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice.

În speța dedusă judecării, obiectul acțiunii în contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Ion Dron îl constituie anularea hotărârii nr. 40 din 28 ianuarie 2022 a ANRE, hotărârii nr. 32 din 28 ianuarie 2022 a ANRE și a hotărârii nr. 33 din 28 ianuarie 2022 a ANRE, care prin prisma art. 12 din Codul administrativ, reprezintă acte administrative normative.

Astfel, prin hotărârea ANRE nr. 40 din 28 ianuarie 2022 a fost aprobat prețul pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică a SA „Energocom” în cuantum de 3.24 lei/kwh (fără TVA) și s-a abrogat hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 675 din 24 decembrie 2021 (f.d.8).

Prin hotărârea ANRE nr. 32 din 28 ianuarie 2022 au fost aprobate prețurile pentru furnizarea gazelor naturale de către SA „Moldovagaz”, în contextul obligației de serviciu public, conform anexei la prezenta hotărâre și s-a abrogat hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 666/2021 din 24 decembrie 2021 (f.d.9).

Iar, prin hotărârea ANRE nr. 33 din 28 ianuarie 2022 a fost aprobat prețul pentru energia electrică produsă de centralele electrice de termoficare ale SA „Termoelectrica” în mărime de 335 bani/kwh (fără TVA), s-a aprobat tariful pentru energia electrică livrată consumatorilor de către SA „Termoelectrica” în mărime de 2169 lei/Gcal (fără TVA) și s-a abrogat hotărârea Consiliului de administrare al ANRE nr. 668/2021 din 24 decembrie 2021 (f.d.10).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că criteriile principale, în raport cu care actele administrative se clasifică în acte cu caracter normativ și acte cu caracter individual sunt: scopul pentru care acestea au fost adoptate sau emise și efectele juridice produse.

Astfel, în ceea ce privește primul criteriu, actele administrative cu caracter normativ sunt adoptate/emise în scopul organizării executării legii/dispozițiilor legale,

în timp ce actele administrative cu caracter individual se emit totdeauna exclusiv pentru punerea în aplicare și aplicarea în concret a legii/dispozițiilor legale.

Totodată, actul administrativ normativ cuprinde reglementări de principiu, cu caracter obligatoriu, formulate abstract în vederea aplicării unui număr nedeterminat de persoane.

În ceea ce privește efectele produse, actele administrative cu caracter normativ conțin reguli/norme cu caracter general, având aplicabilitate într-un număr nedefinit de situații, astfel că produc efecte juridice erga omnes față de un număr nedefinit de persoane.

Caracterul esențial al actelor administrative normative este că, actele administrative normative sunt norme de organizare și executare a normelor primare din lege sau din hotărâri ale Guvernului, prezentând caracteristicile acestora: generalitate, impersonalitate, abstracțiune. Caracterul mai extins sau mai redus al acestor caracteristici pune în discuție actul administrativ normativ doar sub aspectul cuprinderii și al sferei sale de aplicare, fără a-l transforma însă într-un act administrativ individual.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că caracterul normativ al prevederilor hotărârii ANRE nr. 40 din 28 ianuarie 2022, hotărârii ANRE nr. 32 din 28 ianuarie 2022 și a hotărârii ANRE nr. 33 din 28 ianuarie 2022 rezultă din faptul că prin actele nominalizate au fost aprobate prețurile pentru furnizarea gazelor naturale și respectiv, la energie electrică și termică, pentru anumiți furnizori, SA „Energocom”, SA „Moldovagaz” și SA „Termoelectrica”. Iar, efectele aprobării tarifelor nominalizate se răsfrâng în mod direct asupra consumatorilor finali, care nu pot fi individualizați și care reprezintă, în integralitatea lor, un cerc nedeterminat de subiecți.

Or, potrivit punctului 2 din Regulamentul de organizare și funcționare ANRE, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334 din 14 decembrie 2018, Agenția este o autoritate investită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectoarele energiei și din domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.

De altfel, conform art. 2 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică: act normativ – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

Iar, potrivit art. 4 din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sunt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și în caz de necesitate, sunt impuse prin forța de constrângere a statului.

Astfel, actele administrative contestate sunt acte juridice subordonate legii, emise de o autoritate publică, și anume ANRE, ce nu intră în sfera de competență a controlului de constituționalitate stabilită la art. 4 din Codul jurisdicției constituționale. Or, acestea stabilesc reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice în ceea ce ține de prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, energiei electrice și energiei termice.

Prin urmare, actele administrative și anume hotărârea ANRE nr. 40 din 28 ianuarie 2022, hotărârea ANRE nr. 32 din 28 ianuarie 2022 și a hotărârea ANRE nr. 33 din 28 ianuarie 2022, anularea cărora se solicită, nu se referă la soluționarea unui caz individual, dar conține prevederi, care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații.

Așadar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că actele administrative contestate, stabilesc reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice și astfel, judecarea prezentei cauze în contencios administrativ, ține de competența Curții de Apel Chișinău, ca instanță de fond.

Pe cale de consecință, reieșind din limitele obiectului și temeiul acțiunii lui Ion Dron, raportat la textele de lege enunțate, instanța competentă jurisdicțional de a examina acțiunea în contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Dron împotriva ANRE cu privire la anularea actelor administrative, este Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 191, 200 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se constată competența Curții de Apel Chișinău, la judecarea cauzei de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Dron împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea actelor administrative.

Cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Dron împotriva Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu privire la anularea actelor administrative, se remite Curții de Apel Chișinău, pentru examinare în fond.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Nina Vascan